

bylo »udání« učiněno. Policejní agent Ž., byl dle svého služebního postavení povinen, oznámiti sdělení mu učiněné u svého úřadu. To také učinil, následkem čehož, jak nalézací soud zjišťuje, oba agenti byli na policejní exposituře zodpovědně slyšeni, takže nelze pochybovati o tom, že obvinění nejen mohlo sloužiti, nýbrž také sloužilo za podklad šetření správce policejní expositury, tedy vrchnosti ve smyslu §u 209 tr. zák.

Čís. 1342.

Skutkové podstatě zločinu veřejného násilí dle §u 98 písm. b) tr. zák. nelze podřaditi jednání, jímž má býti vynuceno konání, k němuž má nutitel právo, byť se co do oprávnění svého mylil v předpisech soukromého práva. Činnost toho, jenž za účelem vynucení jednání vzal na sebe tvářnost vrchnostenské osoby, nelze současně podřaditi zločinu veřejného násilí dle §u 98 písm. b) tr. zák. a zločinu podvodu dle §u 199 písm. b) tr. zák.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1923, Kr I 1157/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 12. července 1922, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí vydíráním dle §u 98 písm. b) a zločinem podvodu dle §§ 197, 199 písm. b) tr. zák., zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost brojí proti rozsudku nalézacího soudu zmatečnými důvody §u 281 čís. 9 a) a b) tr. ř. Dovojuje, že stěžovatel nebyl na věci vůbec súčastněn, že se dostavil k Leoně Š-ové pouze jako svědek, který plným právem požadoval vrácení závdavku od Š-ové, jelikož Š-ová neměla povolení majitele domu k předání obchodu, takže přijatý závdavek držela neprávem. V ústním obhájcově přednesu při zrušovacím roku dovozováno na podkladě těchto okolností, že odsuzující výrok nalézacího soudu není opodstatněn zjištěnými skutečnostmi, jelikož nalézací soud nezjišťuje, že stěžovatel byl si vědom, že nárok na vrácení závdavku, vymáhaný stěžovatelem pro spoluobžalovaného Karla P-a na Š-ové, jest neodůvodněným a že také co do výroku o vině obžalovaného na zločinu podvodu jest rozsudek pochybeným, nezjistiv na straně obžalovaného úmyslu, způsobiti někomu škodu, jakž vyžaduje všeobecná skutková podstata podvodu dle §u 197 tr. zák. V těch směrech jest zmateční stížnost odůvodněna. Dle zjištěného skutkového děje jednal stěžovatel zřejmě v zájmu vymáhání P-ova nároku. Vynucení konání, k němuž osoba, na niž se činí nátlak, je povinna, není vydíráním; konání, které se vynucuje, musí býti na osobě, již se vyhrožuje, požadováno bezprávně; vyhrůžky musí směřovati k újmě této osoby. I skutková podstata podvodu — a to ve všech formách, tudíž i v případě §u 199 b) tr. zák., kde pouze obecná náležitost oklamání lstivým jednáním nebo předstíráním nahrazena zvláštním jednáním, tam označeným, — před-

pokládá úmysl, by někdo utrpěl škodu na svém majetku nebo jiných právech. Účelem listivého jednání stěžovatele a jeho vyhrůžek bylo vrácení závdavku, kterým Leona Š-ová, pokud se týče manželé Š-ovi byli by poškozeni jen tehdy, kdyby k vrácení závdavku nebyli povinni. Omyl stěžovatelův, že Karel P. je dle obsahu smlouvy mezi ním a manželý Š-ovými, a dle případných skutečností pozdějších oprávněn, žádati na jmenovaných manželích vrácení závdavku, odnášel by se k neznalosti předpisů, spadajících do oboru práva soukromého, a byl by tudíž omylem skutkovým ve smyslu §u 2 lit. e) tr. zák. Nalézací soud vzal sice za prokázáno, že uzavřena byla hned při koupi smlouva konečná, nevázaná na podmínku svolení domácího, z čehož arci plyne, že nárok na vrácení závdavku byl bezprávným (§ 908 obč. zák.). Než nalézací soud neuvažoval o tom a nezjistil, zda stěžovatel byl si vědom bezprávnosti nároku, neboli, zda zlý úmysl, předpokládaný trestnými činy, není vyloučen jeho omylem. Podrobného uvažování v tomto směru bylo třeba tím více, když skutečnosti, z nichž Leona Š-ová a nalézací soud odvozují bezprávnost nároku, neudály se v osobě stěžovatelově a není zjištěno ani, že smlouva byla ujednána v jeho přítomnosti, ani, co mu o ní sdělil P. Pro nedostatek zjištění stěžovatelova vědomí o bezprávnosti nároku, jím vymáhaného, a úmyslu poškozovacího není odsuzující výrok po subjektivní stránce opodstatněn skutkovými zjištěními nalézacího soudu, spočívá na nesprávném výkladu zákona co do subjektivních předpokladů zločinů, o které jde, a je zmatečným dle čís. 9 pís. a) §u 281 tr. ř. Zmateční stížnost pokud dovolává se důvodů dle čís. 9 písm. b) §u 281 tr. ř., zůstala neprovedena a není v rozsudku ani podkladu pro tento důvod zmatečnosti. Nelze dále souhlasiti s názorem nalézacího soudu, který činnost stěžovatelovu podřadil pod dvojí zákonné ustanovení. Činnost stěžovatelova byla jednotná, nesoucí se za účelem, přiměti Leonu Š-ovou k vrácení závdavku. Účinkovala na vůli Š-ové prostředky vyvolávání obav a vzbuzení omylu. Osobování si povahy veřejného úředníka nebo předstírání zvláštního práva úřední intervence sesílilo jen účinnost vyhrůžek. Vyhrůžky byly výronem a projevem vrchnostenské povahy, za níž stěžovatel se ukryl. Právní význam činnosti byl by tudíž vyčerpán již podřazením jejím pod skutkovou podstatu vydírání nebo pod skutkovou podstatu podvodu. V této věci přichází z obou v úvahu skutková podstata vydírání, jež dle §u 98 tr. zák. ustupuje jen takovému zločinů, o které jde, a je zmatečným dle čís. 9 písm. a) §u 281 tr. ř. převyšujícího 600 Kč, vyhrožováním újmou, převyšující 2.000 Kč, stanovena je trestní sazba těžkého žaláře od jednoho roku do 5 let, kdežto podvod, směřující ke škodě 1.500 Kč, trestce se dle §u 202 tr. zák. jen žalářem od 6 měsíců do 5 let.

Čís. 1343.

Ke skutkové podstatě §u 209 tr. zák. stačí udání u četnictva, třebas je udavač později u soudu odvolal. Lhostejno, že udavač, jsa sám obviněným, neměl povinnost, mluvíti pravdu.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1923, Kr II 582/22.)